

ETAPY PROCESU BADAWCZEGO

wg Babińskiego

NA ZACHĘTĘ

Ludowe porzekadło mówi:

CIEKAKAWOŚĆ TO PIERWSZY STOPIEŃ DO
PIEKŁA.

ale

BEZ CIEKAWOŚCI I CHEĆCI POZNANIA
NIE MA

- Nauki
- Badań
- Rozwoju
- I jeszcze kilku ciekawych rzeczy ;)

O CZYM TO BĘDZIE?

1. Jak zwykłą ciekawość zamienić na punkt wyjścia do badań?
2. Jak od ciekawości przejść do projektu badań?
3. Jak od projektu przejść do samych badań?
4. Jak od badań przejść do wyników?

PROSZĘ DOBRAĆ SIĘ W
DWIE GRUPY.

KRYTERIUM:

ZBIEŻNY GŁÓWNY CEL,
KTÓREMU SŁUŻĄ
BADANIA.

WYŚCIG PO NOBLA

- CEL:

- ZASADA: Po prawidłowym wykonaniu jednego etapu badań można przejść dalej.

EKSPLANACJA

HIPOTEZY

PYTANIA SZCZEGÓŁOWE

W J. NAUKOWYM

CEL

PYTANIE BADAWCZE

PODSUMOWANIE

LIT. PRZEDMIOTU

GDZIE?

JAK?

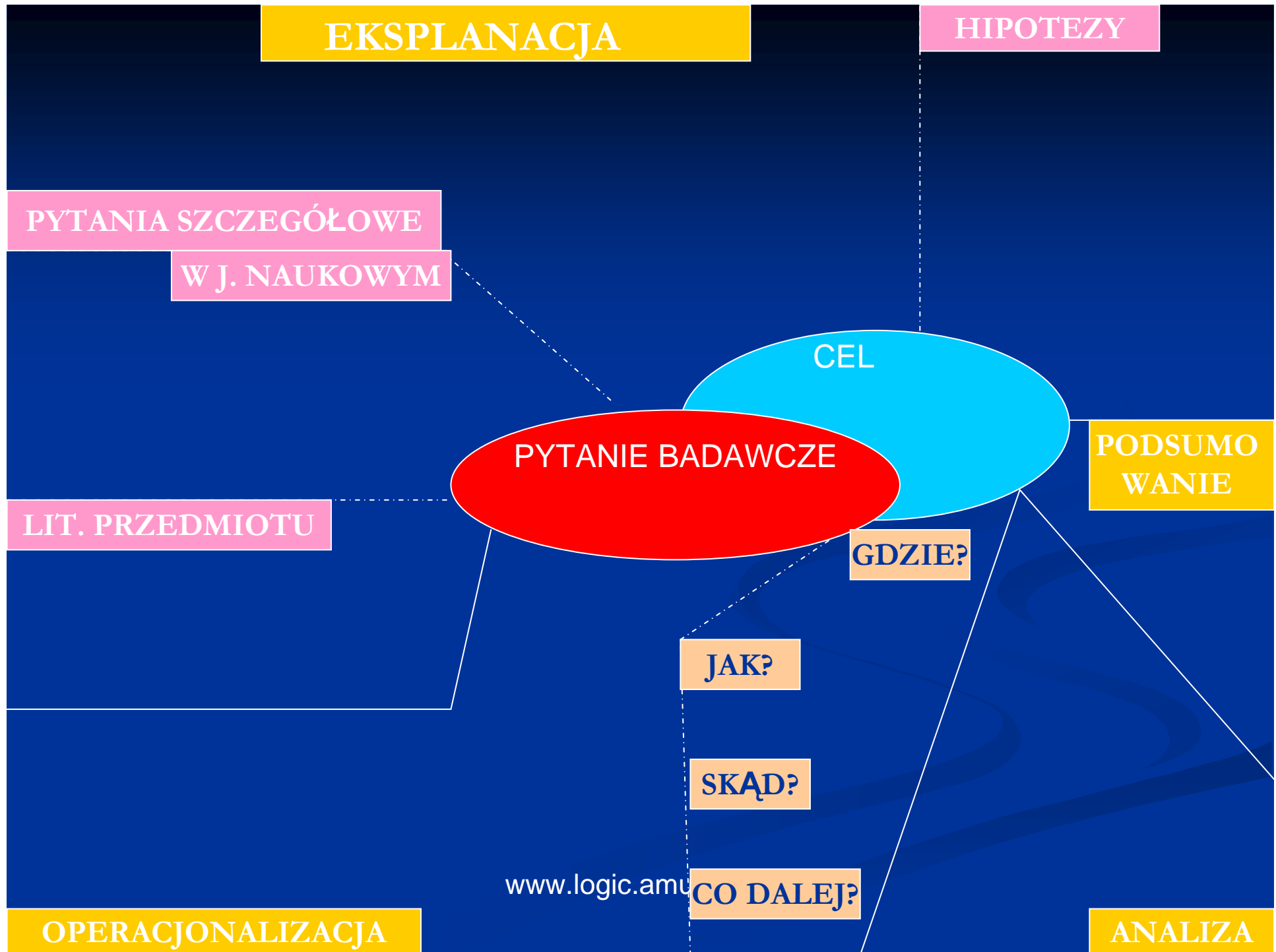
SKĄD?

CO DALEJ?

OPERACJONALIZACJA

ANALIZA

www.logic.amu

Krok 1 – PYTANIE BADAWCZE

CEL moich badań,
czyli co chcę osiągnąć:

(do wyboru)

1. **EKSPLORACJA** – wstępne poznanie jakiejś tematyki, rzucenie na nią światła;
2. **OPIS** – przedstawienie zjawiska (*co, gdzie, jak*)
3. **WYJAŚNIANIE** (eksplanacja) – odpowiedź na pytanie *dla czego* dane zjawisko zachodzi

Krok 1 – PYTANIE BADAWCZE

Sformułowanie **PROBLEMU BADAWCZEGO**

– czyli pytania, na które poszukujemy odpowiedzi.

-
- Dotyczy aktualnego stanu wiedzy
  - Jest wyrażone w języku naukowym
  - Sformułowane tak, że wiadomo jak działać, żeby znaleźć odpowiedź

Krok 1 – PYTANIE BADAWCZE

CIEKAWOŚĆ:

Czy wiejskie biblioteki mają komputery?

Czy w polskim coraz więcej angielskiego?

PYTANIE
BADAWCZE:

Jaki jest poziom komputeryzacji bibliotek w Polsce?

Jakie są główne źródła neologizmów w polskim (dla ostatniej dekady; ze względu na różne odmiany języka)?
www.logic.amu.edu.pl

CELE:

OPIS

OPIS

EKSPANACJA

Krok 2 – EKSPLIKACJA

Na EKSPLIKACJĘ składa się:

1. Uszczegółowienie, doprecyzowanie naszego problemu badawczego

ORAZ

2. Wybór i uzasadnienie hipotez badawczych

USZCZEGÓŁOWIENIE PROBLEMU 1

Poszukiwania w

LITERATURZE PRZEDMIOTU:

Między innymi:

- Co już wiadomo o problemie, który jest badany?
- Jakie są tematy nadrzędne?
- Jakie są tematy podrzędne?
- Jakie są tematy powiązane z badanym?

USZCZEGÓŁOWIENIE PROBLEMU 2

PYTANIA SZCZEGÓŁOWE:

Czego konkretnie chcemy się dowiedzieć?

np.

- CO – jakie szczegóły zjawiska chcemy poznać?
- JAK – co dokładnie opiszemy?
- DLACZEGO – jak wyjaśnimy?
- Im więcej, tym lepiej
- Wszystko, co nas interesuje
- Wszystko, co wydaje się ciekawe

USZCZEGÓŁOWIENIE PROBLEMU 3

SELEKCJA pytań szczegółowych:

Wybieramy te, na które będziemy szukać odpowiedzi podczas badań

Kierujemy się:

- istotnością pytań dla naszego problemu
- możliwością znalezienia odpowiedzi na te pytania w oparciu o znane nam metody i techniki badawcze
- możliwościami techniczno - organizacyjnymi

USZCZEGÓŁOWIENIE PROBLEMU 4

Wyrażenie pytań w

FORMIE NAUKOWEJ:

Każde pytanie zawiera tylko terminy:

- Proste
- Jednoznaczne
- Zrozumiałe

Proszę przećwiczyć to dla dwóch pytań

HIPOTEZY

czyli

propozycje twierdzeń naukowych odpowiedzi na nasze pytania

Prawidłowa hipoteza:

- Dostarcza odpowiedzi na pytanie wynikające z problemu badawczego.
- Posiada uzasadnienie – czyli wytłumaczenie, dlaczego przyjmujemy tak właśnie
- Wiadomo kiedy (przy zajściu jakich zjawisk) można ją uznać za sprawdzoną

HIPOTEZY

ŹRÓDŁA HIPOTEZ:

- Teoretyczne rozważania na dany temat
- Dotychczasowe badania
- Inwencja twórcza badacza

Krok 3 - OPERACJONALIZACJA

OPERACJONALIZACJA

czyli

wyrażenie wszystkich pojęć i terminów
teoretycznych tak

ABY

1. Miały jednoznaczny sens empiryczny

LUB

2. Były wyznaczone przez czynności, jakie należy
wykonać aby poznać to zjawisko

Krok 3 - OPERACJONALIZACJA

POJĘCIE:

- Skomputeryzowana biblioteka
- Zapożyczenie z angielskiego

OPERACJONALIZACJA:

- min. 1 komputer dostępny dla czytelników
- katalog biblioteczny w formie elektronicznej
- dostęp do internetu
- angielski źródłowski
- zbieżność lub podobieństwo znaczeń
- zasięg ogólnojęzykowy

Krok 3 - OPERACJONALIZACJA

To także:

GDZIE, czyli wybór zbiorowości, gdzie będą prowadzone badania

JAK, czyli wybór metod i technik badawczych

SKĄD, czyli na które pytania odpowiadamy odwołując się do już istniejących informacji a do których potrzebujemy danych empirycznych

CO DALEJ, czyli w jaki sposób przeprowadzimy później analizę wyników badań

Krok 4 – PRZYGOTOWANIE NARZĘDZI

NARZĘDZIE BADAWCZE

Coś, co pomoże nam odpowiedzieć na stawiane sobie pytania.

DOBRE

NARZĘDZIE:

- Umożliwia odpowiedź na wszystkie stawiane pytania
- Dostarcza jak najbardziej szczegółowych informacji

PRZYKŁADY:

- ankieta
- lista wyrazów do czytania
- kwestionariusz obserwacji

Krok 5 - PILOTAŻ

PILOTAŻ *czyli* sprawdzenie:

- Naszych technik i metod badawczych a przede wszystkim narzędzia
- Poprawności eksplikacji i operacjonalizacji problemu
- Ewentualnych problemów techniczno – organizacyjnych.

Krok 6 – DOBÓR PRÓBY

DOBÓR PRÓBY

czyli

wybranie tej części populacji,
w której prowadzone będą badania.

REPREZENTATYWNA

- Umożliwia uogólnienie wyników badań z próby na populację
- Bardzo ściśle określony sposób wyboru

NIERPEREZENTATYWNA:

- Mniej ściśle określona
- Nie umożliwia uogólniania
- Daje ogólną perspektywę zjawiska

Krok 7 – REALIZACJA BADAŃ

REALIZACJA BADAŃ

Innymi słowy

gromadzenie materiału empirycznego.

NP.

- Przeprowadzanie ankiet
- Zbieranie nagrań
- Zbieranie i analizowanie tekstów
- Prowadzenie eksperymentów

Krok 8 – WSTĘPNA WERYFIKACJA MATERIAŁU

WSTĘPNA WERYFIKACJA MATERIAŁU

czyli

Podjęcie decyzji, czy zebrany materiał jest sens dalej analizować.

NP.

- Ilość niewypełnionych ankiet
- Ewentualne zniekształcenia
- Ocena stopnia wiarygodności zebranego materiału

Krok 9 – WSTĘPNA ANALIZA

KODOWANIE

czyli najczęściej

przekształcenie danych w poszczególnych
kwestionariuszach na plik w którym każda
odpowiedź ukryta jest pod jakimś symbolem
(najczęściej cyfrowym);

innymi słowy

Stworzenie bazy danych zawierających zebrany
materiał empiryczny.

Krok 10 – ANALIZA

ANALIZA

czyli

konfrontacja naszych pytań i problemów badawczych z danymi, które udało nam się uzyskać.

NP.

- Obliczenie częstości
- Obliczenie podstawowych miar statystycznych
- Testy korelacji

Krok 11 – TESTOWANIE HIPOTEZ

TESTOWANIE HIPOTEZ

czyli

sprawdzenie, czy nasze hipotezy znajdują
potwierdzenie w wynikach badań.

TESTOWANIE STATYSTYCZNE

- Określone testy do określonego rodzaju zmiennych.
- Zazwyczaj przy pomocy programów komputerowych (np.. SPSS)

TESTOWANIE INTUICYJNE

- Na podstawie samych danych liczbowych (np. częstości)
- Staramy się ocenić, czy dana zależność zachodzi.

Krok 12 – PODSUMOWANIE, WNIOSKI

PODSUMOWANIE

NP.

- Co jest najważniejsze?
- Czy daje się zauważyć jakąś generalną prawidłowość?
- Czy można wyróżnić kilka typowych zjawisk i stworzyć typologię?
- Jak można kontynuować badania?